

Steeds meer koudbloedige huisdieren

auteur: Hilde Pauwels

Dierenarts Luc Lambrechts legt zich in zijn praktijk vooral toe op de behandeling van koudbloedige dieren. Hoewel de eigenaars vaak goed op de hoogte zijn van hoe ze met de dieren moeten omgaan, pleit hij ervoor dat er bij problemen sneller een dierenarts wordt ingeschakeld. Ook is hij verbonden aan het nautisch centrum Aquatopia en Aquaria Antwerp, een speciaalzaak in tropische vissen.

? U heeft als specialisatie koudbloedige dieren. Welke patiënten behandelt u zoal?

Luc Lambrechts: "Dat zijn zowel vissen, amfibieën en reptielen. Bij de reptielen en vissen gaat het om het hele gamma. Het is positief dat de meeste liefhebbers goed op de hoogte zijn van de verzorging die deze dieren nodig hebben. Het aantal beginnersfouten is daardoor sterk verminderd. Er is meer informatie voorhanden, dus de eigenaars van deze dieren stellen vlugger zelf vast wanneer hun schildpad ziek is of hun leguaan geen eieren kan leggen. Het gaat vaak om gespecialiseerde mensen die de drempel naar de dierenarts in de loop der jaren hebben overwonnen. Vroeger merkten we dat ze wel naar de winkel stapten waar ze hun dieren kochten om er advies te vragen. Nu komen ze gemakkelijker naar ons toe, wat een belangrijke stap in de goede richting is. Wel is er nog werk aan de winkel, want soms gebeurt het nog te laat."

? Hoe kun je zien of een schildpad of een vis ziek is?

"Er zijn de klassieke onderzoekstechnieken die bij honden en katten gebruikt worden.

Die zijn ook zinvol bij de meeste koudbloedige dieren. Zo nemen we foto's, is echografie mogelijk, verrichten we endoscopie enzovoort. Een schildpad is iets moeilijker omwille van het schild, maar het blijft altijd mogelijk om een scan te maken. Bij vissen doen we ook vaak aan microscopiewerk, zo is parasitologie belangrijk. De omgeving is heel belangrijk, als daar iets fout mee is, stellen ook de vissen het niet goed. We kunnen vissen onder narcose brengen, ze opereren enzovoort. Bij de verschillende symptomen kun je telkens enkele factoren onderzoeken. Wanneer je bijvoorbeeld merkt dat de vissen kortademig zijn, komt het er onder meer op aan om te onderzoeken of er voldoende zuurstof in het water zit. Ook moet je meten of er niet teveel nitrieten inzitten. Voorts onderzoeken we de kieuwen, daar kunnen zich misschien parasieten schuilhouden. Het gebeurt soms dat we één zwaar ziek dier doden om het grondig te onderzoeken zodat we de overige vissen kunnen redden. Het is dus echt wel mogelijk om ziektebeelden op te sporen, de oorzaak te onderzoeken en het probleem op te lossen."

? Met welke ziektes wordt u vaak geconfronteerd?

"Het gaat om een heel brede waaier. Denk aan vakgebieden als dermatologie, ophthalmologie enzovoort. Bij de reptielen zijn er veel die kweekproblemen hebben en hun eieren niet kunnen leggen. Ook darmklachten komen vaak voor. De ziektebeelden zijn gelijklopend met wat honden en katten aan de hand kunnen hebben."

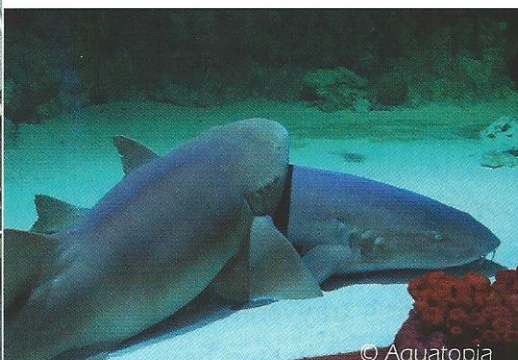
? Zijn er veel liefhebbers die koudbloedige dieren in huis nemen?

"Het gaat om een stijgende trend. Er zijn

steeds meer kinderen met een allergie tegen honden en katten, zij kiezen gemakkelijker voor een reptiel als huisdier. Op een appartement is het vaak gemakkelijker om een reptiel te houden, bovendien zijn honden en katten er soms verboden. Slangen zijn bijvoorbeeld heel handig in een flat. Je hebt er ook geen zorgen om als je met vakantie vertrekt. Een slang geef je op voorhand enkele muizen, het dier kan wekenlang zonder eten. Bij een hond of een kat is zo iets uiteraard uitgesloten. Let wel, het gaat hier niet om gifslangen of reusachtig grote dieren want die mag je niet zomaar houden. Ik behandel trouwens geen gifslangen omdat het te gevaarlijk is. De wetgeving legt hier normen op. Sommige kinderen willen graag een dier dat er wat uitspringt, ook zij kiezen dan eerder voor een reptiel. Voor steeds meer mensen is het een aantrekkelijk huisdier. Weliswaar is de affectie anders dan bij een hond of een kat, koudbloedige dieren zijn minder aanhankelijk. Maar de beleving van het verzorgen van het dier, blijft dezelfde."

? Wat is uw opdracht bij het nautisch centrum Aquatopia?

"Ik leg me er vooral toe op de gezondheidspreventie van de dieren. Het gaat om vissen in zoet- en zoutwater, vogelspinners, pijlgifkickers, leguanen, waterschildpadden, koralen enzovoort. Ook voor de haaien draag ik zorg. Aanvankelijk was dat wel even wennen, ik had nooit gedacht dat ik zo iets zou doen. Intussen heb ik al enkele keren een echografie bij haaien uitgevoerd om na te gaan of ze drachtig waren, net als bij pijlstaartroggen. Ook heb ik al enkele dieren geopeerd. De leguaan Mozart genoot veel bekendheid. Hij had last van een perma-

© Aquatopia

© Aquatopia

© Aquatopia

nente erectie, ik heb hem moeten opereren. Daarmee haalde het dier de wereldpers. Het is dus een heel boeiend gamma aan behandelingen, wat heel fijn is. Ook doe ik geregeld opzoekwerk in wetenschappelijke literatuur, ook dat biedt een meerwaarde."

? Kunnen koudbloedige dieren pijn lijden?

"Zeker. Bij vissen is er een hele discussie omdat het pijncentrum nog niet in de hersenen is gelokaliseerd. Maar je merkt aan waarneembaar veranderende gedragingen en bloedveranderingen dat ze wel degelijk stress en pijn hebben. We werken dus met anesthesie en geven ook postoperatief pijnstillers. Het is dus zeker een factor waarmee we rekening houden."

? Hoe ziet een dag als vandaag er in uw praktijk uit?

"Er is een kameleon die eitjes moet leggen, het dier is gisteren ingespoten. Als het vandaag nog niet lukt, zullen we wellicht tot een keizersnede overgaan. Een andere kameleon kan niet meer eten omwille van een tongprobleem. Ook werd een baardagaam binnengebracht die in shock is door een infectie. Er verblijven momenteel ook enkele schildpadden die verdere verzorging nodig hebben. Gisteren werd nog een schildpad gevonden, de dierenbescherming bracht ze binnen voor een onderzoek. Ik behandel ook meer klassieke huisdieren, zoals honden en katten. Zo ga ik vandaag ook een kat steriliseren, er is een hond met diarree en een konijn dat niet kan bevallen."

? Waarom legt u zich niet voltijds toe op koudbloedige dieren?

"Dat is in theorie goed mogelijk, maar is om economische redenen risicovol. Bij het uitbreken van de vogelgriep, hadden sommige collega's die zich exclusief daarin hebben gespecialiseerd het toch wel moeilijk. Het transport mocht niet meer, dus ze zagen hun cijfers heel snel kelderen. In de reptielenwereld is men vanuit

dierenbescherming aan het werken met positieflijsten. Daarop staan dan de dieren vermeld die particulieren zonder vergunning mogen houden. Vraag is welke impact dit zal hebben. Dus om die reden wil ik graag ook alle nieuwe evoluties bij de kleine huisdieren blijven opvolgen. Het lijkt me goed de twee sporen te behouden."

? Vergt dit dan geen dubbele investeringskost, of is de apparatuur voor beide diertypes bruikbaar?

"Het toestel voor echografie bij honden en katten, gebruik ik ook bij reptielen. Enkele specifieke toestelletjes voor reptielen kunnen handig zijn, dat wel. Soms moet je veel zelf maken en creatief zijn. Zo zijn er in de handel geen mondmaskers voor kleine reptielen te vinden, dus die maak ik zelf. Trouwens, ook bij het voorschrijven van medicatie zijn er nauwelijks verschillen. Bij zeer kleine dieren gaat het om precisiewerk, maar dat is te vergelijken met bijvoorbeeld een oogoperatie bij een hond. Ook dan moet je fijn werk leveren. Belangrijk is dat je het juiste materiaal hebt en bijvoorbeeld met fijne hechtdraden kunt werken. Technisch gesproken is het niet moeilijker dan bij andere diersoorten."

? Zijn de genezingskansen dezelfde? Of zijn bijvoorbeeld vissen kwetsbaarder omdat ze veel kleiner zijn dan pakweg een hond?

"Het maakt geen verschil. Vorige week deed ik een keizersnede bij een bladstaartagaam. Het diertje weegt 17 gram, maar het is perfect mogelijk om het in slaap te doen, te opereren en terug te laten wakker worden. Wat wel soms voor een probleem zorgt, is dat sommige mensen te lang wachten om bij de dierenarts te komen. Neem bijvoorbeeld een reptiel met legnood. Als het al zwaar uitgeput is van de pogingen om te persen, dan is de kans dat het een keizersnede overleeft, veel kleiner dan wanneer het dier vroeg wordt binnengebracht. Dit is natuurlijk ook zo bij honden en katten, wel wordt

daar sneller naar de dierenarts gestapt."

? Hoe bent u in dit vakgebied terechtgekomen?

"Aan de universiteit was het alvast geen aparte afstudeerrichting, zeker toen ik er les volgde, was er nog niet zoveel belangstelling voor. Ik had zelf goudvissen. Toen ze ziek werden, wist ik niet wat er scheelde. Ik ben op zoek gegaan naar informatie en ging onder meer aankloppen bij een importzaak van tropische vissen. Intussen ben ik daar ook aan het werk. Ik leerde er een bioloog kennen die ook zeer geboeid was door vissen. Voorts is fotografie een hobby van mij. Het leidde er toe dat ik een diatheek maakte van alle mogelijke vissen en de problemen die ze kunnen hebben. Zo groeide het verder. Na de vissen legde ik me toe op reptielen, en dan kwamen de amfibieën. Intussen richtten we met enkele specialisten in reptielen een werkgroep op die nog steeds maandelijks samenkomt om informatie uit te wisselen. Zo ging het aan het rollen en kwam ik steeds meer in de wereld van koudbloedige dieren terecht. Het gaat dus vooral om zelfstudie, het volgen van voordrachten en nu het zelf geven van voordrachten. Zo verzorg ik intussen postacademische cursussen."

? U bent ook actief bij verenigingen van liefhebbers.

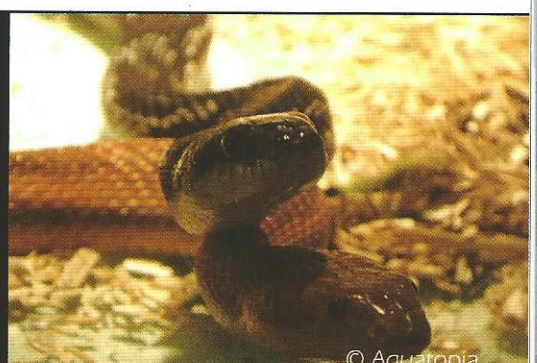
"Geregeld ga ik clubs opzoeken. Het is belangrijk dat ze op tijd met hun zieke dieren naar de dierenarts gaan zodat er snel een diagnose kan worden gesteld. Vaak gaan liefhebbers zelf tot een therapie over, maar als blijkt dat bijna alle dieren gestorven zijn, duikt de vraag op wat ze eigenlijk hadden. Dit denkpatroon wil ik omgooien. Vanaf de eerste zieke vis is het belangrijk een arts in te schakelen, om erger te voorkomen. Zo kunnen we de andere dieren proberen te redden. Weliswaar geef ik ook uitleg hoe ze zelf een eerste hulp kunnen bieden. Maar het is belangrijk dat ze inzien wanneer ze deskundige hulp nodig hebben."

© Aquatopia

© Aquatopia

© Aquatopia